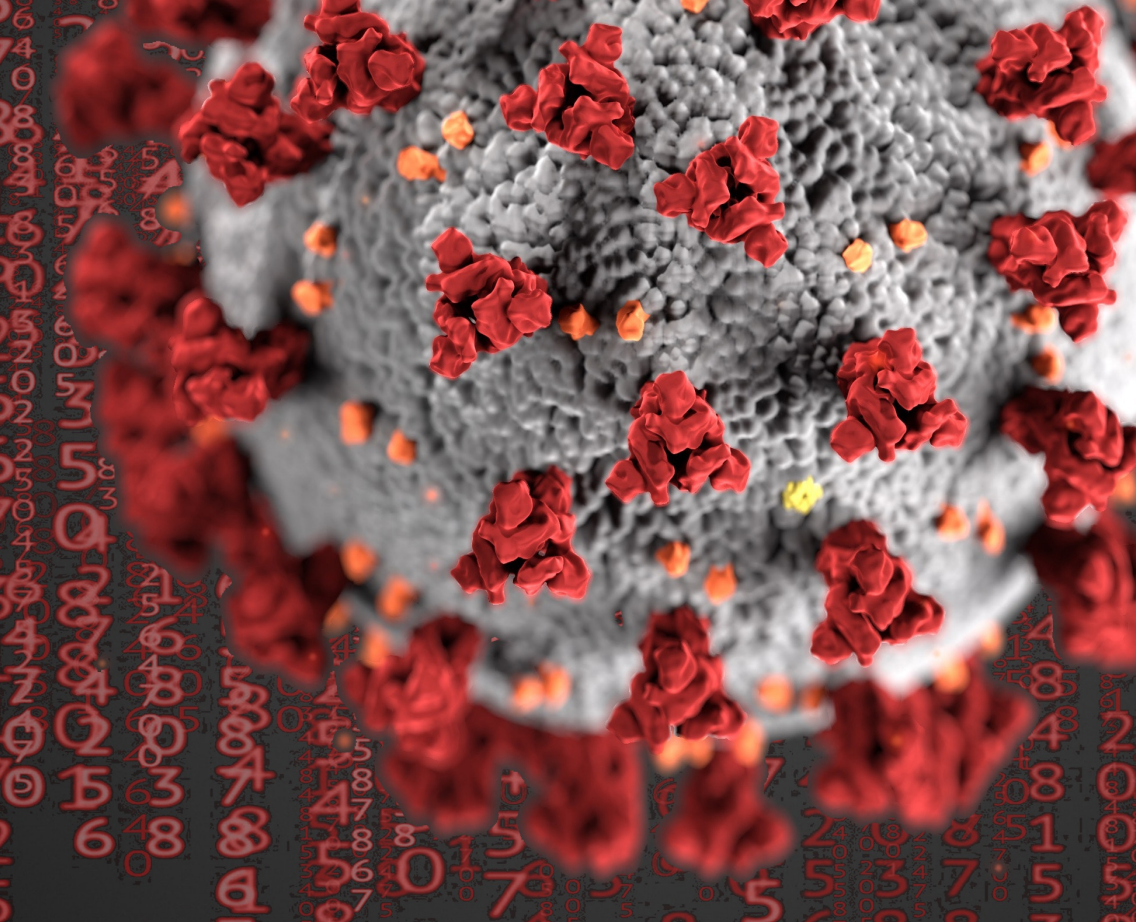

Vergi İdaresinin Yeni Normali

KORONA VİRÜS SONRASINDA VERGİSEL İŞLEMLER HAKKINDA MİNİ REHBER (*)

Vergi Bülteni(*)

Bu bülten **MuhasebeTR** 'de yayınlanmıştır.
100.000'i aşkın üye sayısıyla 1 NUMARA

Bülent AK,
Yeminli Mali Müşavir
bak@konseydenetim.com.tr

KONSEY
VERGİ - DENETİM - DANIŞMANLIK

1. Önsöz

11 Mart 2020 günü Türkiye’de ilk korona virüs vakasının tespit edildiğinin açıklandığından bu yana, günlerdir ardı ardına her gün yeni bir önlem paketi açıklanıyor. Yaşadığımız bu kaotik ortamda, neyin nasıl değiştiğini takip etmek gerçekten çok zor. Mükelleflerimiz bir yana, itiraf etmek gerekir ki, mesleği icra etmekte olan bizler bile değişiklikleri takip etmekte artık zorlanıyoruz.

Son zamanlarda görüyoruz, hemen hemen her sektör için korona virüsün etkilerinden sonra sektörün işleyişinin ne şekilde değiştiği, yeni normalin ne olduğunun ortaya konulması çok popüler oldu. Ben de onlara özendim. Vergi İdaresinde hangi işlemler durdu, hangi işlemler nasıl yürütülüyor açıklamaya, deyim yerindeyse “Vergi İdaresinin Yeni Normali” nedir, bunu ortaya koymaya çalışacağım.

2. Vergi İdaresinin İşlemlerini Etkileyen Önlemlerin Kronolojisi

Korona virüsün vergisel işlemlerin yürütülüş şekline ne gibi etkilerinin olduğunu konusunda tam olarak bir analiz yapabilmek için, korona virüse karşı alınan önlemler çerçevesinde, son 1,5 ay içerisinde yapılan tüm yasal ve ikincil düzenlemeler ile duyuruların bir kronolojisini çıkarmak yerinde olacaktır:

- ✚ 17 Mart 2020 tarih ve 125 sayılı VUK sirküleri ile 31 Mart 2020 günü sonuna kadar verilmesi gereken 2019 takvim yılına ait Yıllık Gelir Vergisi beyannamelerinin verilme süreleri ile tahakkuk eden vergilerin ödeme süreleri 30 Nisan 2020 Perşembe günü sonuna kadar uzatılmıştır.
- ✚ 19 Mart 2020 Perşembe günü saat 14:10’da, Gelir İdaresi Başkanlığının web sitesinde, Muhtasar ve Katma Değer Vergisi Ödemelerinin 6 Ay Ertelenmesine Yönelik Açıklama yapılmıştır.
- ✚ 19 Mart 2020 Perşembe günü saat 15:24’te, Gelir İdaresi Başkanlığının web sitesinde, Yeni Korona Virüs Hastalığı (Kovid-19) İle Etkin Mücadele Kapsamında Alınan Bazı Tedbirler Hakkında Duyuru yapılmıştır.
- ✚ 22 Mart 2020 Pazar günü Resmi Gazetede yayımlanan 3 sıra numaralı Geri Kazanım Katılım Payı Beyannamesi Genel Tebliği ile yapılan düzenlemeyle, tüm mükellefler açısından beyan dönemleri 2020 yılında altı aylık, takip eden yıllar için üç aylık olarak yeniden belirlenmiştir.
- ✚ 22 Mart 2020 Pazar günü Resmi Gazetede yayımlanan 2020/4 sayılı Cumhurbaşkanı Genelgesi ile kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanların uzaktan veya dönüşümlü olarak çalışması gibi esnek çalışma yöntemlerine geçilmiştir. Uygulama süresince kamu hizmetleri aksatılmayacak ve ihtiyacı karşılayacak kadar asgari sayıda personel bulundurulacaktır. Dönüşümlü çalışanlar fiilen göreve gelmedikleri süre zarfında idari izinli sayılacaktır.

- ✚ 23 Mart 2020 tarihli ve 126 sayılı VUK sirküleriyle; Şubat 2020 dönemi Katma Değer Vergisi Beyannamelerinin verilme ile vergilerin ödeme süreleri, "Form Ba" ve "Form Bs" bildirimlerinin verilme süresi, e-Defterlerin oluşturulma ve imzalanma süresi ile "Elektronik Defter Beratları"nın yüklenme süresi uzatılmıştır.
- ✚ 24 Mart 2020 Salı günü saat 10:55'de, Gelir İdaresi Başkanlığının web sitesinde, Koronavirüs Salgınından Etkilenmeleri Nedeniyle Beyanları Uzatılarak Ödemeleri Ertelenen Mükellefler Hakkında Duyuru yapılmıştır.
- ✚ 24 Mart 2020 Salı günü Resmi Gazetede yayımlanan 518 sıra numaralı VUK Genel Tebliği ile korona virüs salgınından ve bu kapsamda alınan önlemlerden doğrudan etkilenen ve bu tebliğle belirlenen mükelleflerin mücbir sebep hükümlerinden yararlandırılmasına yönelik açıklamalara yer verilmiştir.
- ✚ 26 Mart 2020 Perşembe günü Resmi Gazetede yayımlanan 7226 sayılı Kanunda, korona virüse karşı mücadele için ihtiyaç duyulan ekonomik, mali ve hukuki önlemlere yer verilmiştir.
- ✚ 30 Mart 2020 Pazartesi günü saat 11.25'de, Gelir İdaresi Başkanlığının web sitesinde, kredi kartıyla ödenebilen vergi türlerinin kapsamı genişletildiği duyurusu yapılmıştır.
- ✚ 31 Mart 2020 tarih ve 68 sayılı KDV sirküleriyle; Katma Değer Vergisi Kanununun (11/1-c) maddesinde düzenlenen tecil-terkin uygulaması kapsamında ihraç kayıtlı teslim edilen malların ihracat süreleri uzatılmıştır.
- ✚ 31 Mart 2020 tarihli Gelir İdaresi Başkanlığının 2020/2 sayılı Uygulama İç Genelgesiyle; 7226 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde "Vergi Daireleri İşlem ve Sürelerin Durması" konusu açıklığa kavuşturulmuştur.
- ✚ 2 Nisan 2020 Perşembe günü Resmi Gazetede yayımlanan 2020/5 sayılı Cumhurbaşkanı Genelgesi ile kamu ihalelerinde Covid-19 nedeniyle teslimde geciken yüklenicilerin mağdur olmaması için süre uzatımı verilmesi veya sözleşmenin feshi imkânı getirilmiştir.
- ✚ 3 Nisan 2020 tarihli Gelir İdaresi Başkanlığının 2020/3 sayılı Uygulama İç Genelgesiyle, 518 sıra numaralı VUK Genel Tebliğinin uygulamasına yönelik hususlar açıklığa kavuşturulmuştur.
- ✚ 4 Nisan 2020 Cumartesi günü Resmi Gazetede yayımlanan 8 sıra numaralı Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Genel Tebliğiyle yapılan düzenlemeyle, beyannamelerin birleştirilmesi uygulaması (pilot iller dışında) 2020 yılı Temmuz ayına ertelenmiştir.
- ✚ 17 Nisan 2020 Cuma günü Resmi Gazetede 7244 Sayılı "Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" yayımlanmıştır.

- ✚ 17 Nisan 2020 tarih ve 127 sayılı VUK sirküleri ile 30 Nisan 2020 günü sonuna kadar verilmesi gereken 2019 hesap dönemine ait Kurumlar Vergisi beyannamelerinin verilme süreleri ile tahakkuk eden vergilerin ödeme süreleri 1 Haziran 2020 Pazartesi günü sonuna kadar uzatılmıştır.
- ✚ 18 Nisan 2020 Cumartesi günü Resmi Gazetede yayımlanan 60 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle; Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı ve Vergi Denetim Kurulu Başkanlığının idari yapıları, görev tanımları ve yetki alanları üzerinde değişiklikler yapılırken, Mükellef Hakları Kurulu, Risk Analizi Genel Müdürlüğü ve VDK Danışma Komisyonunun kurulmasına yönelik reform sayılacak yeni adımlar atılmıştır.
- ✚ 20 Nisan 2020 tarih ve 128 sayılı VUK sirküleriyle; mücbir sebepler kapsamında olmayan kurumlar vergisi mükelleflerinin 30 Nisan 2020 günü sonuna kadar oluşturulması ve imzalanması gereken e-Defterlerin oluşturulma ve imzalanma süresi ile “Elektronik Defter Beratları”nın yüklenme süresi 1 Haziran 2020 Pazartesi günü sonuna kadar uzatılmıştır.
- ✚ 21 Nisan 2020 tarih ve 129 sayılı VUK sirküleriyle; 24 Nisan 2020 tarihine kadar verilmesi gereken 2020/Şubat ve 27 Nisan 2020 tarihine kadar verilmesi gereken 2020/Mart (vergilendirme dönemi üç aylık olan mükelleflerin 2020/Ocak-Şubat-Mart dönemi dâhil) dönemine ait Katma Değer Vergisi Beyannamelerinin verilme süreleri ile tahakkuk eden vergilerin ödeme süreleri 28 Nisan 2020 Salı günü sonuna kadar uzatılmıştır.
- ✚ 30 Nisan 2020 Perşembe günü Resmi Gazetede yayımlanan 2480 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla; 7226 sayılı Kanununun Geçici 1. Maddesiyle getirilmiş olan “Yargı Alanındaki Hak Kayıplarının Önlenmesi Amacıyla Getirilen Durma Süresi” Kamu İhale Kanununda öngörülen zorunlu idari başvuru yoluna ilişkin süreler hariç, 01.05.2020 tarihinden 15.06.2020 tarihine kadar (bu tarihler dâhil) uzatılmıştır. Ancak, salgın hastalığın yayılma tehlikesinin daha önce ortadan kalkması halinde bu süre yeniden değerlendirilerek kısaltılabilecektir.

3. Vergi Daireleri Çalışanları Esnek Çalışmaya Geçmiştir.

22 Mart 2020 Pazar günü Resmi Gazetede yayımlanan bir genelge ile kamu kesiminde ilk defa bu kadar yaygın bir şekilde uygulamaya konulan yepyeni bir kavram daha hayatımıza girdi: Uzaktan Çalışma veya Esnek Çalışma. Bu genelgeye dayalı olarak, çoğu özel sektör firması ve kamu kurumunda olduğu gibi, vergi dairelerinin dış dünya ile olan fiziki teması son derece sınırlandırılmıştır.

Alınan önlemler çerçevesinde, mükelleflerimizin neredeyse tüm işlemleri elektronik ortamda İnteraktif Vergi Dairesi'ne taşınmıştır. Esasen Gelir İdaresi Başkanlığı'nın teknolojik altyapısının çok güçlü olması, ödemeler ile dilekçe ve beyannamelerin elektronik ortamda verilmesi gibi çoğu rutin işlemlerde, vergi dairesinin mükelleflere kesintisiz hizmet vermeye devam etmesine olanak sağlamıştır.

Ancak, veri güvenliğini sağlamak mümkün görülmediği için vergi dairelerinde uzaktan çalışma yapılamamaktadır. Vergi dairelerimizde esnek çalışma yöntemi uygulamaya konulmuştur. Buna göre, her servisten bir memur, yeteri kadar şef ve bir müdür veya müdür muavininin başkanlığında süreli ve sıralı olarak hizmet vermektedir.

Yukarıdaki esaslar çerçevesinde, vergi dairesinin büyüklüğüne göre ekip çalışma çizelgeleri oluşturulmakta olup, buna göre ekipler sırayla belirli günler çalışıp, geriye kalan günler izinli sayılmaktadır. Ancak, bazı büyük vergi dairelerinde ekip sayısı çok fazla olduğu için, her bir memura çalışma için sıra gelmesi çok daha fazla zaman almakta, mükelleflerin kendi dosya memurlarına ulaşılmasında sıkıntılar çekilmektedir.

Vergi dairelerinde çalışan memurlarımızın ve işlem yapmaya giden mükelleflerimizin sağlıklarını korumak için alınan bu önlemler, 10 Nisan 2020 tarihine kadar geçerli olmak üzere uygulamaya konulmuştur. Ancak, henüz bir açıklama yapılmamış olmakla birlikte, dolmuş olan bu sürenin uzatılmış olduğu anlaşılmaktadır.

4. Vergi Daireleri Uzaktan Hizmet Vermeye Başlamıştır.

Vergi daireleri için alınan önlemler sadece personelin çalışma şekliyle sınırlı kalmamıştır. Aynı zamanda, mükelleflerin ve meslek mensuplarının vergi dairesine gelmeksizin, bazı işlemleri İnternet Vergi Dairesi üzerinden yapmaları konusunda ek önlemler alınmış olup, bunlar aşağıda sıralanmıştır.

- ✦ Vergi dairelerinde elden dilekçe alınması uygulamasına ara verilmiştir. Tüm dilekçelerin İnteraktif Vergi Dairesi uygulaması üzerinden elektronik ortamda verilmesi ya da posta yoluyla gönderilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede; işe başlama, işi bırakma, şube açılış-kapanış, borcu yoktur yazısı, mükellefiyet durum yazısı, tecil başvurusu, uzlaşma talebi vb. tüm dilekçeler elektronik ortamda İnteraktif Vergi Dairesi'nin web (ivd.gib.gov.tr) veya mobil uygulaması (GİB Mobil) üzerinden ya da posta yoluyla gönderilecektir.
- ✦ Kredi kartı ile İnteraktif Vergi Dairesi üzerinden veya anlaşmalı bankalar aracılığıyla ödenebilen vergi, harç ve idari para cezası ile değerli kağıt bedellerine ilişkin ödemeler vergi dairesi vezneleri yerine İnteraktif Vergi Dairesi üzerinden veya anlaşmalı bankalar aracılığıyla yapılacaktır.
- ✦ Kurumlar vergisi mükelleflerinin vergi ödemeleri vergi dairelerinin vezneleri yerine alternatif ödeme kanalları (İnteraktif Vergi Dairesi, anlaşmalı bankalar ve PTT) kullanmak suretiyle gerçekleştirilecektir.
- ✦ Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan kişiler, potansiyel vergi kimlik numarası taleplerini İnteraktif Vergi Dairesi'nin web (ivd.gib.gov.tr) uygulaması üzerinden gerçekleştirecek, potansiyel vergi kimlik numarası elektronik ortamda oluşturularak, kendilerine tevsik edici resmi belge söz konusu uygulama üzerinden sunulacaktır.
- ✦ Yeni Korona Virüs Hastalığı (Kovid-19) ile mücadele kapsamında, Hazine ve Maliye Bakanlığınca yapılan değerlendirmeler sonucunda, Yıllık Gelir Vergisi, Zirai Kazanç Gelir Vergisi, Gelir Vergisi Stopajı (Muhtasar), Kurumlar Vergisi, Kurumlar Vergisi Stopajı, Basit Usulde Ticari Kazanç, Gerçek Usulde Katma Değer Vergisi, Hasılat Esaslı Katma Değer Vergisi (Kdv4), Gelir Geçici Vergi, Kurum Geçici Vergi, Diğer Ücretler ve Katma Değer Vergisi Tevkifatı ödemelerinden 50.000 TL'ye kadar olan borçların da İnteraktif Vergi Dairesi uygulaması üzerinden anlaşmalı bankaların kredi kartlarıyla ödenebilmesi uygun bulunmuştur.

5. Vergi İncelemelerinde Müfettişler Uzaktan Çalışmaya Geçmiştir.

Vergi Denetim Kuruluna bağlı birimlerde yeteri kadar inceleme elemanı bulundurulmakta birlikte, Vergi Müfettiş ve Yardımcıları esas itibarıyla uzaktan çalışmaya geçmiştir. İncelemeye tabi tutulan mükelleflerin yasal kayıtları ve verileri manyetik ortamda elde edildiğinden, ayrıca gerektiğinde mükellef veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla mail yoluyla iletişim sağlanarak, ek bilgi ve veri sağlanması olanağı bulunduğundan, vergi incelemeleri esas itibarıyla uzaktan çalışılarak yerine getirilmektedir.

Bununla birlikte, yapılan incelemelerin durumuna veya aciliyetine göre, inceleme raporuna eklenecek tutanakların imzalanması için mükellefler veya yasal temsilcileri daireye davet edilmekte, vergi incelemelerinin tamamlanmasına yönelik işlemler yerine getirilmektedir.

6. Mükelleflerin Tamamı Açısından Ertelenen Yükümlülükler

Yapılan yasal değişiklikler veya ikincil düzenlemeler yoluyla, mükelleflerin korona virüsten ne derece etkilendiğine bakılmaksızın, bazı vergisel yükümlülükler tüm mükellefler açısından erteme konusu yapılmıştır. Aşağıda bunlardan güncel olanlarını sıralamaya çalışacağız.

- ✚ GEKAP uygulamasında yapılan düzenlemeyle, tüm mükellefler açısından beyan dönemleri 2020 yılında altı aylık, takip eden yıllar için üç aylık olarak yeniden belirlenmiştir. Ocak-Haziran/2020 Dönemi Beyanı 04.8.2020 günü saat 23.59'a kadar elektronik ortamda beyan edilmesi gerekecektir.
- ✚ 194 sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 52. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde değişiklik yapılarak, 01.04.2020 tarihinde yürürlüğe girmesi beklenen Konaklama Vergisinin yürürlüğü 01.01.2021 tarihine ertelenmiştir.
- ✚ 4447 sayılı Kanuna eklenen geçici 22. Maddeyle, ilgili Kanunda yer alan Ek 6. madde hükümleri ile 5510 sayılı Kanundaki Esnaf Ahilik Sandığına ilişkin hükümler 01.01.2021 tarihine kadar uygulanmayacaktır.
- ✚ 4 Nisan 2020 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 8 sıra numaralı Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Genel Tebliğiyle yapılan düzenlemeyle, beyannamelerin birleştirilmesi uygulaması (pilot iller dışında) 2020 yılı Temmuz ayına ertelenmiştir.
- ✚ 17 Nisan 2020 tarih ve 127 sayılı VUK sirküleri ile 30 Nisan 2020 günü sonuna kadar verilmesi gereken 2019 hesap dönemine ait Kurumlar Vergisi beyannamelerinin verilme süreleri ile tahakkuk eden vergilerin ödeme süreleri 1 Haziran 2020 Pazartesi günü sonuna kadar uzatılmıştır.
- ✚ 20 Nisan 2020 tarih ve 128 sayılı VUK sirküleriyle; mücbir sebepler kapsamında olmayan kurumlar vergisi mükelleflerinin 30 Nisan 2020 günü sonuna kadar oluşturulması ve imzalanması gereken e-Defterlerin oluşturulma ve imzalanma süresi ile "Elektronik Defter Beratları"nın yüklenme süresi 1 Haziran 2020 Pazartesi günü sonuna kadar uzatılmıştır.

7. 518 No.lu Tebliğin 3. Maddesinden Yararlanan Mükellefler Açısından Ertelenen Yükümlülükler

24 Mart 2020 Salı günü Resmi Gazetede yayımlanan 518 sıra numaralı VUK Genel Tebliğinin 3. maddesinde yer alan, 3 ayrı grup halinde belirtilen mükelleflerin 01.04.2020 ila 30.06.2020 (bu tarihler dâhil) tarihleri arasında mücbir sebep halinde olduğu kabul edilmiştir.

7.1. I. Grupta Bulunan Mükellefler [Ticari, Zirai ve Mesleki Kazanç Elde Eden Gelir Vergisi Mükellefleri]:

Ticari, zirai ve mesleki kazançları önünden vergiye tabi tutulan tüm gelir vergisi mükellefleri, anılan tarihler arasında mücbir sebep kapsamına alınmıştır.

7.2. II. Grupta Bulunan Mükellefler [Doğrudan Etkilenen Sektörler]:

Koronavirüs salgınından doğrudan etkilenen ve ana faaliyet alanı itibarıyla aşağıda sıralanan sektörlerde faaliyette bulunan mükelleflerin, 01.04.2020 ila 30.06.2020 tarihleri arasında mücbir sebep halinde olduğu kabul edilmiştir.

- ✚ Alışveriş merkezleri dâhil Perakende,
- ✚ Sağlık hizmetleri,
- ✚ Mobilya imalatı,
- ✚ Demir çelik ve Metal sanayi,
- ✚ Madencilik ve Taş ocakçılığı,
- ✚ Bina inşaat hizmetleri,
- ✚ Endüstriyel mutfak imalatı,
- ✚ Otomotiv İmalatı ve Ticareti ile Otomotiv sanayi için Parça ve Aksesuar imalatı,
- ✚ Araç kiralama,
- ✚ Depolama faaliyetleri dâhil Lojistik ve Ulaşım,
- ✚ Sinema ve Tiyatro gibi Sanatsal hizmetler,
- ✚ Matbaacılık dâhil Kitap, Gazete, Dergi vb. basılı ürünlerin Yayımcılık faaliyetleri,
- ✚ Tur operatörleri ve Seyahat acenteleri dâhil Konaklama faaliyetleri,
- ✚ Lokanta, Kiraathane dâhil Yiyecek ve İçecek hizmetleri,
- ✚ Tekstil ve Konfeksiyon İmalatı ve Ticareti,
- ✚ Halkla ilişkiler dâhil Etkinlik ve Organizasyon hizmetleri.

7.3. III. Grupta Bulunan Mükellefler [Geçici Süreyle Kapatılan İşyerleri]:

Bu grupta İçişleri Bakanlığınca alınan tedbirler kapsamında, geçici süreliğine kapatılan sektörlerde faaliyette bulunan mükellefler yer almaktadır. İlk etapta umuma açık istirahat ve eğlence yerleri, daha sonraki etaplarda ise vatandaşların çok yakın bir mesafede bir arada bulunarak hastalığın bulaşma riskini artıracak olan aşağıdaki işyerlerinin faaliyetleri geçici bir süreliğine durdurulmuştur.

- ✚ Pavyon, Diskotek, Bar, Gece Kulüpleri,
- ✚ Tiyatro, Sinema, Konser salonu, Gösteri merkezi, Lunapark,
- ✚ Nişan ve Düğün Salonları, Dernek Lokalleri,
- ✚ Çalgılı-Müzikli Lokanta ve Kafeler,
- ✚ Gazino, Birahane, Tavernalar,
- ✚ Kahvehane, Kırathane, Kafeterya, Kır bahçesi, Çay bahçesi,
- ✚ Nargile salonu, Nargile kafe,
- ✚ İnternet salonu, İnternet kafe, Her türlü oyun salonları (atari, playstation vb.),
- ✚ Her türlü kapalı çocuk oyun alanları (AVM ve lokanta içindekiler dâhil),
- ✚ Yüzme havuzu, Hamam, Sauna, Kaplıca, Masaj Salonu, SPA, Spor Merkezleri,
- ✚ Berberler, Kuaförler ve Güzellik Salonları.

7.4. Başvuru Yapmanıza Gerek Yok, İşlemleri Vergi Dairesi Otomatik Yapıyor

Şimdi doğal olarak bu kadar bilgiyi gözden geçirip, acaba uygulamadan yararlanıyor muyuz yoksa yararlanamıyor muyuz diye hayıflanmanıza gerek yok, o kısmı gerçekten çok kolay, uygulamadan yararlanacak mükellefler vergi dairesi kayıtlarında tanımlanmış durumda, sorgu ekranından durumunuzu öğrenme imkânına sahipsiniz. Üstelik uygulamadan yararlanmak için ayrıca başvuru yapmanıza gerek bulunmuyor.

Yukarıda bahsi geçen I, II ve III. gruplarda ana faaliyet alanlarının tespit edilmesinde, 24 Mart 2020 tarihi itibarıyla vergi dairesi kayıtlarındaki ana faaliyet kodu (Nace Kodu) dikkate alınmaktadır.

Ancak, vergi dairesi kayıtlarında ana faaliyet kodu yanlış girildiği için uygulama kapsamı dışında kalanlar varsa, bu mükelleflerin bu sektörlerden herhangi birisinde fiilen işte çalıştığını ispat ve tevsik etmesi halinde, söz konusu ana faaliyet kodu düzeltilerek mücbir sebep kapsamına alınacaktır. Bu işlemlerin ne şekilde gerçekleştirileceği, Gelir İdaresi Başkanlığının 2020/3 sayılı Uygulama İç Genelgesinde çok ayrıntılı olarak açıklanmış olup, burada ayrıca yer verilmesine gerek duyulmamıştır, ihtiyaç sahipleri söz konusu İç Genelgeden yararlanabilir.

7.5. Ertelenen Vergisel Yükümlülükler

Yukarıda ayrıntılı olarak 3 grup halinde yer verdiğimiz mükellefler açısından, bu maddede yer verilen mücbir sebep hali, sadece aşağıda sıralanan vergisel yükümlülükler açısından geçerlidir.

- ✚ 27/4/2020 tarihine kadar verilmesi gereken Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannameleri ile Katma Değer Vergisi Beyannameleri, 30/4/2020 tarihine kadar verilmesi gereken “Form Ba-Bs” bildirimlerinin verilme ve mezkur tarihe kadar oluşturulması ve imzalanması gereken e-Defterlerin oluşturulma ve imzalanma ile aynı sürede Gelir İdaresi Başkanlığı Bilgi İşlem Sistemine yüklenmesi gereken “Elektronik Defter Beratları”nın yüklenme sürelerinin 27/7/2020 Pazartesi, bu beyannamelere istinaden tahakkuk eden vergilerin ödeme sürelerinin 27/10/2020 Salı,
- ✚ 27/5/2020 tarihine kadar verilmesi gereken Muhtasar Beyannameler (Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannameleri dâhil) ve Katma Değer Vergisi Beyannameleri ile 1/6/2020 tarihine kadar verilmesi gereken “Form Ba-Bs” bildirimlerinin verilme ve mezkur tarihe kadar oluşturulması ve imzalanması gereken e-Defterlerin oluşturulma ve imzalanma ile aynı sürede Gelir İdaresi Başkanlığı Bilgi İşlem Sistemine yüklenmesi gereken “Elektronik Defter Beratları”nın yüklenme sürelerinin 27/7/2020 Pazartesi, bu beyannamelere istinaden tahakkuk eden vergilerin ödeme sürelerinin 27/11/2020 Cuma,
- ✚ 26/6/2020 tarihine kadar verilmesi gereken Muhtasar Beyannameler (Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannameleri dâhil) ve Katma Değer Vergisi Beyannameleri ile 30/6/2020 tarihine kadar verilmesi gereken “Form Ba-Bs” bildirimlerinin verilme ve mezkur tarihe kadar oluşturulması ve imzalanması gereken e-Defterlerin oluşturulma ve imzalanma ile aynı sürede Gelir İdaresi Başkanlığı Bilgi İşlem Sistemine yüklenmesi gereken “Elektronik Defter Beratları”nın yüklenme sürelerinin 27/7/2020 Pazartesi, bu beyannamelere istinaden tahakkuk eden vergilerin ödeme sürelerinin 28/12/2020 Pazartesi,

Günü sonuna kadar uzatılmıştır.

518 sıra numaralı VUK Genel Tebliğinin 3. maddesinde 3 ayrı grup halinde olmak üzere, yukarıda belirtilen mükelleflerin diğer tüm vergisel yükümlülükleri aynen devam edecektir. Örneğin, bu gruplarda yer alan sürekli Damga Vergisi mükellefiyeti olanların yahut Geçici Vergi mükellefiyeti bulunanların, Damga Vergisi ve Geçici Vergi Beyannamelerini süresinde vererek, vergi ödemelerini normal vade tarihlerinde yapmaları gerekecektir.

7.6. SSK Prim Ödeme Yükümlülüklerini Ertelemiştir

SGK tarafından yapılan “Prim Ödeme Sürelerinin Ertelenmesi Hakkında Duyuru” ile bu madde hükmü çerçevesinde mücbir sebepten yararlanan mükelleflerin;

- ✚ 2020/Nisan ayı sonuna kadar ödenmesi gereken 2020/Mart ayına ait sigorta primlerinin ödeme süresi, 31.10.2020 tarihinin Cumartesi gününe denk gelmesi nedeniyle **02.11.2020 tarihine,**
- ✚ 2020/Mayıs ayı sonuna kadar ödenmesi gereken 2020/Nisan ayına ait sigorta primlerinin ödeme süresi **30.11.2020 tarihine,**
- ✚ 2020/Haziran ayı sonuna kadar ödenmesi gereken 2020/Mayıs ayına ait sigorta primlerinin ödeme süresi **31.12.2020 tarihine,**

Ertelenmiştir. Erteleme nedeniyle 5510 sayılı Kanununun 89 uncu maddesinde belirtilen gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanmayacaktır.

Diğer taraftan, 5510 sayılı Kanuna göre Kuruma verilmesi gereken her türlü bilgi, belge ve beyanname ile yapılması gereken başvuruların sürelerinde ertelemeye gidilmemiş olup, cari usul ve süreler gereği işlem yapılması gerekmektedir. Mükelleflerimizin sıkıntılı bir durumda karşılaşmalarını için, bu hususa dikkat etmelerinde yarar bulunmaktadır.

8. 518 No.lu Tebliğin 5. Maddesinden Yararlanan Mükellefler Açısından Ertelenen Yükümlülükler

518 sıra numaralı VUK Genel Tebliğinin 5. Maddesi uyarınca; İçişleri Bakanlığınca alınan tedbirler uyarınca 65 yaş ve üstünde olması veya kronik rahatsızlığı bulunması nedeniyle sokağa çıkma yasağı kapsamına giren mükellefler ve meslek mensupları ile bu Tebliğin yayımlandığı tarih olan 24 Mart 2020 itibarıyla geçerli olan “Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi” uyarınca beyanname/bildirimleri bu meslek mensuplarınca verilenlerin 22.03.2020 ile sokağa çıkma yasağının sona ereceği tarih (bu tarihler dâhil) arasında mücbir sebep halinde olduğu kabul edilmiştir.

Burada dikkat edilecek olursa, sokağa çıkmasında hayati tehlike olan vatandaşlarımızı evlerinde tutarak, sağlıklarını korumaları için yardımcı olmak üzere, onların vergisel ödevlerini sokağa çıkma yasağının kaldırılmasından belli bir süre sonra yerine getirmelerine imkân sağlanıyor.

8.1. Uygulamadan Kimler Yararlanacak?

İçişleri Bakanlığı tarafından yayınlanan genelgeye yapılan atıfla; bu madde kapsamında mücbir sebep uygulamasından yararlanacak olanları şu şekilde sıralayabiliriz:

- ✚ 65 Yaş ve üzerinde olan mükellefler ve meslek mensupları,
- ✚ Bağışıklık sistemi düşük, Kronik akciğer hastalığı, Astım, KOAH, Kalp/damar hastalığı, Böbrek, Hipertansiyon ve Karaciğer hastalığı olanlar ile Bağışıklık sistemini bozan ilaçları kullanan kronik rahatsızlığı bulunan mükellefler ve meslek mensupları,
- ✚ 24 Mart 2020 itibarıyla geçerli olan “Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi” uyarınca, beyanname/bildirimleri 65 yaş ve üzerinde olan veya yukarıda belirtilen kronik rahatsızlığı olan meslek mensuplarınca verilen mükellefler.

8.2. 65 Yaştan Ne Anlaşılması Gerekir?

65 Yaş ve üzerinde olan mükellefler ve meslek mensupları mücbir sebep uygulamasından yararlanacaktır. Bu mükelleflerimizin uygulamadan yararlanmak için vergi dairelerine herhangi bir başvuruda bulunup, dilekçe vermeleri gerekmiyor. Vergi daireleri kendi kayıtları üzerinden şartları taşıyan mükellefleri kapsama alarak işlemleri gerçekleştirecektir.

Peki tebliğde yer alan 65 yaştan ne anlaşılması gerekir? 65 Yaşını bitirip 66 yaşından gün almak gerekir mi? Yoksa uygulamadan yararlanmak için 65 yaşından gün almak yeterli mi?

Her ne kadar bu konuda farklı düşünceler olsa da, Hazine ve Maliye Bakanlığının mükellef lehine davranarak, uygulamada 65 yaşından gün alanları mücbir sebep kapsamına aldığı bilgisi edinilmiştir.

Buna göre, 65 yaşından gün almışlar ve yaşı bunun daha üzerinde olan mükellefler açısından, 22 Mart 2020 ila sokağa çıkma yasağının sona ereceği tarih (bu tarihler dâhil) arasında mücbir sebep hali olduğunun kabulü gerekecektir.

8.3. Kronik Rahatsızlığı Bulunanlar Ne Yapacak?

Bu imkândan İçişleri Bakanlığı tarafından yayınlanan genelge uyarınca bağışıklık sistemi düşük, kronik akciğer hastalığı, astım, KOAH, kalp/damar hastalığı, böbrek, hipertansiyon ve karaciğer hastalığı olanlar ile bağışıklık sistemini bozan ilaçları kullanan kronik rahatsızlığı bulunan mükelleflerimiz de yararlanacaktır.

Kronik hastalık kapsamındaki süre uzatımı işlemi için, mükellefin kronik rahatsızlığı bulunduğu dair İnteraktif Vergi Dairesi üzerinden yazılı başvuruda bulunması gerekiyor. Ayrıca, bu mükelleflerimizin sağlık kuruluşundan alacakları hastalıklarını ispat eden muteber belgeleri, sokağa çıkma yasağının sona ereceği günü takip eden 30 gün içerisinde bağlı oldukları vergi dairelerine vermeleri gerekir.

8.4. Beyanname ve Bildirimleri 65 Yaş ve Üzeri veya Kronik Rahatsızlığı Olan Meslek Mensupları Tarafından Verilen Mükelleflerin Keyfi Yerinde

65 yaş ve üzerinde olduğu veya kronik rahatsızlığı bulunduğu için sokağa çıkamayan meslek mensupları olan, serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirler, yukarıda ayrıntılı olarak açıklandığı üzere mücbir sebep uygulamasından şahsen yararlanmaktadır.

Ancak, Hazine ve Maliye Bakanlığımız sadece bu durumda olan meslek mensuplarını mücbir sebep kapsamına almakla kalmamış, aynı zamanda beyanname ve bildirimleri bu meslek mensupları tarafından verilen tüm mükelleflerimizin mağduriyet yaşamaması adına, bu mükellefleri de mücbir sebep uygulaması kapsamına almıştır.

Daha açık bir şekilde ifade etmek gerekirse, 65 yaş ve üzerinde olan veya kronik rahatsızlığı bulunan meslek mensuplarıyla, 24 Mart 2020 tarihi itibarıyla geçerli “Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi” bulunan ve bu sözleşme uyarınca beyanname ve bildirimleri bu meslek mensuplarınca verilen mükellefler de bu madde çerçevesinde mücbir sebep uygulamasından aynen yararlandırılacaktır.

8.5. Mücbir Sebep Ten Yararlanan Mükellefler Ödevlerini Ne Zaman Yerine Getirecek?

Uygulama kapsamındaki mükelleflerimizin mücbir sebep dönemine ilişkin verilemeyen beyannamelerin verilme süreleri ile bunlara istinaden tahakkuk eden vergilerin ödeme sürelerinin son günü, sokağa çıkma yasağının sona ereceği günü takip eden 15 inci günün sonuna kadar uzatılmıştır. Peki, bu ne anlama geliyor, açıklamaya çalışalım.

Her şeyden önce, bu kapsamda yer alan mükelleflerin beyanname verme ve vergilerini ödeme için sokağa çıkma yasağının bitimini beklemeleri gerekiyor. Şu an sokağa çıkma yasakları sürüyor ve daha bir süre de sürecek gibi görünüyor.

Ancak, korona virüs salgını elbette bir gün etkisini yitirecek ve sokağa çıkma yasağı kaldırılacaktır. İşte süreler o zaman işlemeye başlayacak, bu sürenin bitiminden itibaren 15 gün içerisinde beyannamelerini vermeleri ve vergi ödemelerini yapmaları gerekecektir.

Örnek vermemiz gerekirse, diyelim ki İçişleri Bakanlığı bu mükelleflerimiz için 15 Haziran 2020 tarihi saat 24:00 itibarıyla sokağa çıkma yasağını kaldırmış olsun. Dolayısıyla, bu mükelleflerimiz 16 Haziran 2020 tarihi saat 00:01’den itibaren 15 gün içerisinde yani 30 Haziran 2020 Salı gününün sonuna kadar beyannamelerini verebilecekler ve ödemelerini yapacaklardır.

8.6. Ertelenen Vergisel Yükümlülükler

Dikkat edilecek olursa, 518 numaralı Tebliğin 3. Maddesi çerçevesinde mücbir sebep hükümlerinden yararlanan mükellefler açısından; sadece Mart, Nisan ve Mayıs 2020 dönemlerine ilişkin Muhtasar ve KDV Beyannamesinin verilme ve söz konusu beyanlara istinaden tarh edilecek vergilerin ödemeleri, Form Ba-Bs bildirimlerinin verilme zamanı, e-defterlerin oluşturulma ve imzalanma ile elektronik defterlerinin yüklenme süreleri uzatılmıştır.

Oysa, aynı tebliğin 5. Maddesi uyarınca mücbir sebep uygulamasından yararlanacak mükelleflerin, 22.03.2020 ile sokağa çıkma yasağının sona ereceği tarih (bu tarihler dâhil) arasında kalan döneme ilişkin, herhangi bir vergi türü sınırlaması olmaksızın, verilemeyen tüm beyanname ve bildirimlerin verilme süreleri ile bunlara istinaden tahakkuk eden vergilerin ödeme sürelerinin son günü, sokağa çıkma yasağının sona ereceği günü takip eden 15 inci günün sonuna kadar uzatılmıştır.

Örneğin, 2020 yılı 1. Dönem Geçici Vergi Beyannamesinin, 17 Mayıs gününün Pazar gününe denk geldiğinden, 18 Mayıs 2020 Pazartesi günü sonuna kadar verilmesi ve bu şekilde tahakkuk eden geçici vergi tutarlarının aynı süre içerisinde ödenmesi gerekir.

Eğer tüm mükellefleri kapsayan bir uzatma olmadığı takdirde, tebliğin 3. Maddesinde mücbir sebepten yararlanan mükelleflerin yılın ilk üç aylık dönemine ilişkin geçici vergiye tabi kazançlarını hesaplayarak, 1. Dönem Geçici Vergi Beyannamesini 18 Mayıs 2020 Pazartesi günü sonuna kadar vermeleri ve buna istinaden tahakkuk eden geçici vergileri aynı süre içerisinde ödemeleri gerekecektir.

Oysa, 18 Mayıs 2020 Pazartesi günü sonuna kadar, belirtilen mükelleflerimizin sokağa çıkma yasağı kaldırılmadığı takdirde, tebliğin 5. Maddesinde mücbir sebepten yararlanan mükelleflerin 1. Dönem Geçici Vergi Beyannamesi verilmesi ile tahakkuk eden geçici vergileri ödemelerine ilişkin süreleri uzamış olacaktır.

Ayrıca, bazen her iki hükmün uygulanmasında geçişkenlik olabileceği gözden uzak tutmamak gerekir. Örnek vermek gerekirse, diyelim ki alınan önlemler çerçevesinde kahvehanesi kapatılan bir işyeri sahibinin 65 yaşından gün almış olması durumunda, her iki madde hükmünden yararlanacak olmakla birlikte, daha geniş olanaklar sağlayan 5. Madde hükümlerinden yararlanacağı tabiidir.

Ancak, sokağa çıkma yasağının daha erken bitmesi nedeniyle, 5. Madde hükmünden yararlanma olanağı kalmayanların, bu durumda 3. Madde hükümlerinden yararlanılmasına ilişkin sürelerin henüz bitmemiş olması kaydıyla, bu olanaklardan yararlandırılacaktır.

8.7. Sigorta Primleri Ne Olacak?

Ayrıca, İçişleri Bakanlığınca alınan tedbirler uyarınca 65 yaşını doldurmuş veya kronik rahatsızlığı bulunması nedeniyle sokağa çıkma yasağı kapsamına giren gerçek kişi işverenler ile isteğe bağlı sigortalılar hariç 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılardan;

- ✚ 22.03.2020 tarihi ile mücbir sebep döneminin sonuna kadar 65 yaşını doldurmuş olanların,
- ✚ Kronik rahatsızlığını sağlık kuruluşlarından alınacak muteber belgelerle ispat ve tevsik edenlerin,

Mücbir sebep dönemi boyunca tahakkuk edecek sigorta primleri, **sokağa çıkma yasağının sona ereceği günü takip eden 15 üncü günün sonuna kadar ertelenmiştir.**

Ancak, 5510 sayılı Kanuna göre Kuruma verilmesi gereken her türlü bilgi, **belge ve beyanname** ile yapılması gereken başvuruların **sürelerinde ertelemeye gidilmemiş** olup, cari usul ve sürelerle göre işlem yapılacaktır.

8.8. Genç Mükelleflerin de Kapsama Alınması Gerekmez mi?

Gördüğümüz bir eksikliği de dile getirelim, belki dikkate alınır. İçişleri Bakanlığınca tüm il ve ilçelerimizde 01.01.2000 tarihinden sonra doğmuş olanların sokağa çıkmaları 03.04.2020 tarihi saat 24:00'den itibaren geçici olarak yasaklanmıştır. Bunlardan mükellef olanlar varsa, mağduriyet yaratmamak açısından mücbir sebep kapsamına alınarak, aynı uygulamadan yararlandırılmasında hakkaniyet açısından fayda olduğunu düşünüyoruz.

9. Mücbir Sebepden Başka Bir şekilde Yararlanma Olanığı Var mı?

Şu günlerde iş âlemi çok sıcak günler geçiriyor. Çoğunlukla sorulan soru şu, salgın sadece kapsama alınan sektörleri mi etkiledi? Ekonomi dünyasının bir bütün olduğu, salgının yaratmış olduğu krizden diğer sektörlerin de olumsuz yönde etkilendiği yönünde yakınmalar duyuluyor. Mücbir sebep kapsamında yer almayan sektörler ve kesimler, kapsama alınmak için ciddi bir uğraş veriyorlar. Bir kısmı NACE kodu değişikliği peşinde, diğer bir kısmı ise mücbir sebep kapsamına alınmak için kulis yapıyor.

Günümüze değin hiç gündeme gelmedi ama aslında mücbir sebepten yararlanmak için bir ihtimal daha var. Mücbir sebep olayını Bakanlık toplu olarak sektör, vergi türü yahut uygulanacak bölge, il, ilçe bazında ilan edebilmektedir. Ancak, bazı durumlarda bakanlık herhangi bir düzenleme yapmasa bile, mükellefler ödevlerini yerine getirmesine engel olacak kendilerine özgü zorluklar yaşıyorlarsa, kişiye özel olarak da mücbir sebep hükümlerinden yararlanmaları imkân dâhilindedir.

Daha açık bir şekilde ifade etmek gerekirse, mücbir sebep kapsamında ilan edilen sektörler arasında yer almamakla birlikte, mükellefin kendi özelinde korona virüs salgını nedeniyle vergisel ödevlerini yerine getiremediğini ispat veya tevsik etmesi ve bu durumun vergi idaresi tarafından kabul edilmesi durumunda, mücbir sebep kapsamına dâhil olabilirsiniz. Konuyu aşağıda örnekleriyle birlikte açıklamaya çalışalım.

9.1. Serbest Muhasebeci Mali Müşavir Korona Virüse Yakalanırsa Ne Olur?

65 yaşın altında ve kronik rahatsızlığı olmayan mali müşavirlik yapanlar, gösterdiği bütün dikkat ve özene rağmen, müşterilerinden belgelerini almaya giderken kurduğu fiziki temaslar sonucunda birisinden korona virüsü kapabilir. Doğal olarak, hastalık belirtileri ortaya çıkınca, bir sağlık kuruluşunda test yaptırılması ve yaptırılan test sonucunun pozitif çıkması durumunda, mali müşavirin durumunun ciddiyetine göre hastanede veya kendi evinde karantınaya alınması gerekecek ve tedavi sürecine girecektir.

İşte bu durumda, her ne kadar bakanlık tarafından belirlenmiş çerçeve içine girmiyor olsanız dahi, sizin tüm vergisel yükümlülükleriniz açısından mücbir sebep halinin doğmuş sayılması gerekecektir. Bu durumu ispat veya tevsik eden ilgili sağlık kurumundan alacağınız belgelerle, Hazine ve Maliye Bakanlığına mücbir sebep hükümlerinden faydalanmak üzere başvuruda bulunabilirsiniz.

Bakanlık yaptığı inceleme ve değerlendirmeler sonucunda, yaşadığımız hastalığın vergisel ödevlerinizi yerine getirmenize engel olduğu yönünde bir değerlendirmede bulunursa, talebiniz kabul edilerek mücbir sebep kapsamına dâhil olabilirsiniz.

Tabii olarak böyle bir durumda, olay sadece mali müşavirin kendi kişisel vergisel yükümlülükleriyle sınırlı kalmayacaktır. Aynı zamanda beyanname ve bildirimleri bu mali müşavir tarafından verilen mükelleflerin mağduriyet yaşamaması adına, bu mükelleflerin de mücbir sebep kapsamına alınması gerektiğini düşünüyoruz.

9.2. Bağımlı Çalışan Mali Müşavirlerin Durumunun Değerlendirilmesi

Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin önemli sayıda bir kısmı da çeşitli şirketlerde bağımlı olarak muhasebe müdürü pozisyonunda çalışmaktadır. Bağımlı olarak çalışan ve çalıştığı işyerinde beyanname ve bildirimleri gönderen mali müşavirlerin korona virüse yakalanarak, karantina ve tedavi altına alınmaları durumunda, çalıştıkları şirketlerin vergisel yükümlülükleri açısından mücbir sebep kapsamına alınması gerektiğini düşünüyoruz.

9.3. İşyerinde Korona Virüs Vakası Ortaya Çıkarsa Ne Olur?

Yukarıda verdiğimiz örneklerde olduğu üzere; işyerlerinde, fabrikada yahut ofis ve benzeri çalışma alanlarında korona virüs vakası çıkması olasıdır. Ancak, korona virüs vakası yaşanan her işletme mücbir sebepten yararlanacak mı? Şahsi kanaatimize göre, yanıtımız hayır olacaktır.

Ancak, işyerinde yaşanan korona virüs vakasının, işletmenin vergisel ödevlerinin yerine getirilmesine engel olacak durumda olması halinde, bakanlığa başvuruda bulunulması ve bu talebin uygun bulunması kaydıyla, işletmenin mücbir sebep hükümlerinden yararlanması imkân dâhilinde olacaktır.

9.4. Tek Ortaklı SMMM ve YMM Şirketlerinin Durumunun Değerlendirilmesi

Bildiğiniz üzere, Türk Ticaret Kanununda yer alan düzenlemeler uyarınca artık tek kişilik sermaye şirketlerinin kurulması imkan dahilindedir. Günümüzde bir çok meslek mensubu da kurumsallaşmak adına mesleki faaliyetlerini tek ortaklı şirket çatısı altında yürütmektedir. Üstelik bu şirketlerin, mesleki faaliyetler haricinde başka bir faaliyette uğraşma imkanı olmadığı gibi, mesleki ünvanı taşımayan birisinin şirkete ortak olması da mümkün değildir.

Tek ortaklı olarak mesleki faaliyette bulunan SMMM ve YMM şirketlerindeki ortağın 65 yaşın üzerinde olması veya sokağa çıkmasını engelleyecek bir kronik hastalığı bulunması durumunda ister istemez bir sıkıntı yaşanıyor. Yahut yukarıda belirttiğimiz gibi, 65 yaşın üzerinde olmamakla veya kronik hastalığı bulunmamakla birlikte, bu süreç içerisinde tek ortaklı şirketlerdeki meslek mensubunun korona virüse yakalanmaları, bu çerçevede tedavi ve karantina altına alınmaları da ihtimal dahilindedir.

Ortağın sokağa çıkması yasak, işlerini takip edemiyor, görüşmeye müşterisine veya çalışmaya ofisine gidemiyor ama şirketinin normal şartlarda faaliyette bulunduğu varsayılıyor ve vergisel yükümlülüklerini yerine getirmesi bekleniyor. Hazine ve Maliye Bakanlığımızın hiç değilse bu durumu dikkate alarak, yaşanan bu sıkıntıları giderecek yönde bir düzenleme yapması yerinde olacaktır.

10. Yargı Alanında Hak Kayıplarının Önlenmesi Amacıyla Getirilen Durma Süreleri

7226 sayılı Torba Kanun; korona virüse karşı alınmak istenen önlemler açısından ihtiyaç duyulan yasal düzenlemeleri içermekte olup, 26 Mart 2020'de Resmi Gazete'de yayımlanmak suretiyle yürürlüğe girmiştir.

Anılan Kanunun Geçici 1. maddesiyle; dava açma, icra takibi başlatma, başvuru, şikâyet, itiraz, ihtar, bildirim, ibraz ve zamanaşımı süreleri, hak düşürücü süreler ve zorunlu idari başvuru süreleri de dâhil olmak üzere bir hakkın doğumu, kullanımı veya sona ermesine ilişkin süreler 13.03.2020 tarihinden 30.04.2020 tarihine kadar (bu tarihler dâhil) durdurulmuştur.

Ayrıca, İcra ve İflas Kanunu ile takip hukukuna ilişkin diğer kanunlarda belirlenen süreler ve bu kapsamda hâkim veya icra ve iflas daireleri tarafından tayin edilen süreler; nafaka alacaklarına ilişkin icra takipleri hariç olmak üzere tüm icra ve iflas takipleri, taraf ve takip işlemleri, yeni icra ve iflas takip taleplerinin alınması, ihtiyati haciz kararlarının icra ve infazına ilişkin işlemler 22.03.2020 tarihinden itibaren 30.04.2020 tarihine kadar (bu tarihler dâhil) durdurulmuştur.

10.1. Konuya İlişkin Olarak 2020/2 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesi Yayınlanmıştır

Gelir İdaresi Başkanlığı, 7226 sayılı Kanunun yukarıda belirtilen Geçici 1 inci maddesinin uygulamasıyla ilgili olarak, 2020/2 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesini yayınlamıştır. Söz konusu iç genelgede aşağıda yer verilen açıklamalar yapılmıştır.

“Bu hüküm uyarınca, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu, 5271 sayılı Ceza Mahkemesi Kanunu ve 6100 sayılı Hukuk Mahkemeleri kanunda taraflar bakımından belirlenen süreler ve bu kapsamda hâkim tarafından tayin edilen süreler, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamında cezada indirim talep etme, uzlaşma başvurusu, kanun yolundan vazgeçme süreleri, dava açma süreleri gibi bir hakkın doğumu, kullanımı ve sona ermesine ilişkin süreler 30/4/2020 tarihine kadar durmuş bulunmaktadır.

Diğer taraftan, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında ise işlemler ve süreler 30/4/2020 tarihine kadar durmuş bulunmaktadır.”

Dikkat edilecek olursa, uygulama iç genelgesinde sürelerin hangi tarihe kadar duracağı belirtilmiş, ancak sürelerin hangi tarih itibarıyla durmaya başladığı söylenmemiştir. Bu durumda, yasa hükmünde yer verilen ve Cumhurbaşkanı Kararıyla uzatılan tarihleri dikkate almak yerinde olacaktır.

10.2. Cumhurbaşkanı Verilen Durma Süresini Uzatma Yetkisi Kullanılmıştır

Yargı alanında alınan önlemlerin sürdürülmesine ilişkin ihtiyacın devam etmesi üzerine, Cumhurbaşkanı verilen yetki 30 Nisan 2020 Perşembe günü Resmi Gazetede yayımlanan 2480 Sayılı Cumhurbaşkanı Kararıyla kullanılarak, söz konusu süreler uzatılmıştır.

Anılan Karar çerçevesinde, “Yargı Alanındaki Hak Kayıplarının Önlenmesi Amacıyla Getirilen Durma Süresi” Kamu İhale Kanununda öngörülen zorunlu idari başvuru yoluna ilişkin süreler hariç, 01.05.2020 tarihinden 15.06.2020 tarihine kadar (bu tarihler dâhil) uzatılmıştır. Ancak, salgın hastalığın yayılma tehlikesinin daha önce ortadan kalkması halinde bu süre yeniden değerlendirilerek kısaltılabilecektir.

10.3. Dava Açma Süreleri 13.03.2020 - 15.06.2020 Tarihleri Arasında Durmuştur

İdari Yargılama Usulü Kanununun “Dava Açma Süresi” başlıklı 7. maddesine göre; dava açma süresi, özel kanunlarında ayrı süre gösterilmeyen hallerde Danıştay’da ve idare mahkemelerinde altmış ve vergi mahkemelerinde otuz gündür.

Bu süreler vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezalarından doğan uyuşmazlıklarda; tahakkuku tahsile bağlı olan vergilerde tahsilatın, tebliğ yapılan hallerde veya tebliğ yerine geçen işlemlerde tebliğin, tevkif yoluyla alınan vergilerde istihkak sahiplerine ödemenin, tescile bağlı vergilerde tescilin yapıldığı ve idarenin dava açması gereken konularda ise ilgili merci veya komisyon kararının idareye geldiği, tarihi izleyen günden başlar.

Dava açılmasına ilişkin bu otuz günlük süre 13.03.2020 - 15.06.2020 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) duracaktır.

Örneğin, Gökyüzü Matbaacılık AŞ'ne 2 Mart 2020 Pazartesi günü bir vergi ve ceza ihbarnamesinin tebliğ edildiğini düşünelim. Mükellef kurumun söz konusu tarhiyata ve kesilen cezaya karşı vergi mahkemesinde dava açma süresi 3 Mart Salı gününden itibaren başlayacaktır. Yasa hükmüne göre, dava açma süresi 3 Mart ile 12 Mart günleri arasında işleyecek, 13 Mart Cuma gününe geldiğimizde süre durmuş olacaktır. Yani dava açmak için gerekli olan sürenin on günü geçmiş olacaktır.

Bu şekilde duran dava açma süresi 16 Haziran 2020 tarihinden itibaren kaldığı yerden işlemeye devam edecektir. Bu durumda, söz konusu vergi ve ceza ihbarnamelerine karşı, 5 Temmuz Pazar gününe denk geldiğinden, 6 Temmuz 2020 Pazartesi günü mesai saati bitimine kadar (dava dilekçesinin UYAP üzerinden elektronik posta yoluyla açılması durumunda saat 24:00'e kadar) dava açma süresi sona erecektir.

10.4. Uzlaşma Başvuru Süreleri 13.03.2020 - 15.06.2020 Tarihleri Arasında Durmuştur.

Vergi Usul Kanunu'nun Ek 1. Maddesi uyarınca; ikmalen, re'sen veya idarece tarh edilen vergiler ile bunlara ilişkin vergi ziyai cezalarının (359. maddede yazılı fiillerle vergi ziyana sebebiyet verilmesi ile 370/b maddesi kapsamında kesilen ceza hariç) tahakkuk edecek miktarları konusunda mükellefler uzlaşma talep edebilmektedir. Uzlaşma talebi vergi ihbarnamesinin tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yapılır.

Uzlaşma başvurularına ilişkin bu otuz günlük süre 13.03.2020 - 15.06.2020 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) duracaktır.

Örneğin, Deniz Ticaret AŞ'ne 13 Şubat 2020 Perşembe günü bir vergi ve ceza ihbarnamesinin tebliğ edildiğini düşünelim. Mükellef kurumun söz konusu tarhiyata ve kesilen vergi ziyai cezası için uzlaşma başvuru süresi 14 Şubat Cuma gününden itibaren başlayacaktır. Yasa hükmüne göre, başvuru süresi 14 Şubat ve 12 Mart günleri arasında işleyecek, 13 Mart Cuma gününe geldiğimizde süre durmuş olacaktır. Yani dava açmak için gerekli olan sürenin yirmi sekiz günü geçmiş olacaktır.

Bu şekilde duran dava açma süresi 16 Haziran 2020 tarihinden itibaren kaldığı yerden işlemeye devam edecektir. Ancak, yasa hükmüne göre, durma süresinin başladığı tarih itibarıyla, bitimine on beş gün ve daha az kalmış olan süreler, durma süresinin sona erdiği günü takip eden günden başlamak üzere on beş gün uzamış sayılacaktır.

Bu durumda, sürenin tekrar işlemeye başladığı tarihte geriye kalan 2 günlük süre, kendiliğinden on beş güne çıkmış olacaktır. Mükellef kurum 30 Haziran 2020 Salı günü mesai bitimine kadar tarh edilen vergi ve kesilen vergi ziyai cezası için uzlaşma başvurusunda bulunabilecektir.

10.5. Cezalarda İndirim Talebi (VUK Md 376) Başvuru Süreleri 13.03.2020 - 15.06.2020 Tarihleri Arasında Durmuştur.

Vergi Usul Kanunu'nun 376. maddesine göre; mükellefler ikmalen, resen veya idarece tarh edilen vergiyi veya vergi farkını ve vergi ziyayı, usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının yarısını ihbarnamelerin tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde ilgili vergi dairesine başvurarak vadesinde veya 6183 sayılı Kanunda belirtilen türden teminat göstererek vadenin bitmesinden itibaren üç ay içinde ödeyeceğini bildirirse kesilen cezanın yarısı indirilmektedir.

Cezalarda indirim taleplerine ilişkin bu otuz günlük süre 13.03.2020 - 15.06.2020 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) duracaktır.

10.6. 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun Kapsamında İşlemler ve Süreler 22.03.2020 - 15.06.2020 Tarihleri Arasında Durmuştur.

7226 Sayılı Kanunun Geçici 1. Maddesi uyarınca; İcra ve İflas Kanunu ile takip hukukuna ilişkin diğer kanunlarda belirlenen süreler ve bu kapsamda hâkim veya icra ve iflas daireleri tarafından tayin edilen süreler; nafaka alacaklarına ilişkin icra takipleri hariç olmak üzere tüm icra ve iflas takipleri, taraf ve takip işlemleri, yeni icra ve iflas takip taleplerinin alınması, ihtiyati haciz kararlarının icra ve infazına ilişkin işlemler 22.03.2020 tarihinden itibaren 30.04.2020 tarihine kadar (bu tarihler dâhil) durdurulmuştur.

7226 sayılı Kanunun yukarıda belirtilen Geçici 1 inci maddesinin uygulamasıyla ilgili olarak, Gelir İdaresi Başkanlığı 2020/2 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesinde aşağıda yer verilen açıklamalar yapılmıştır.

Diğer taraftan, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında ise işlemler ve süreler 30/4/2020 tarihine kadar durmuş bulunmaktadır."

Dikkat edilecek olursa, uygulama iç genelgesinde sürelerin hangi tarihe kadar duracağı belirtilmiş, ancak sürelerin hangi tarih itibarıyla durmaya başladığı söylenmemiştir. Bu durumda, yasa hükmünde yer verilen tarih itibarıyla, yani 22.03.2020 tarihi itibarıyla sürelerin durduğunu kabul etmek gerekecektir.

Diğer taraftan, yargı alanında alınan önlemlerin sürdürülmesine ilişkin ihtiyacın devam etmesi üzerine, Cumhurbaşkanına verilen yetki 30 Nisan 2020 Perşembe günü Resmi Gazetede yayımlanan 2480 Sayılı Cumhurbaşkanı Kararıyla kullanılarak, söz konusu süreler 01.05.2020 tarihinden 15.06.2020 tarihine kadar (bu tarihler dâhil) uzatılmıştır.

Örneğin, Toprak Seracılık AŞ'ne 13 Mart 2020 Cuma günü vergi dairesinden bir Ödeme Emrinin geldiğini düşünelim.

6183 sayılı Kanununun 55. Maddesine göre; amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, 15 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumu bir “Ödeme Emri” ile tebliğ olunur.

Ödeme emrinde borcun asıl ve ferilerinin mahiyet ve miktarları, nereye ödeneceği, müddetinde ödemediği veya mal bildiriminde bulunmadığı takdirde borcun cebren tahsil ve borçlunun mal bildiriminde bulununcaya kadar üç ayı geçmemek üzere hapis ile taziyik olunacağı, gerçeğe aykırı bildirimde bulunduğu takdirde hapis ile cezalandırılacağı kayıtlı bulunur. Ayrıca, borçlunun 114 üncü maddedeki vazifeleri ve bu vazifeleri yerine getirmediği takdirde hakkında tatbik edilecek olan ceza bu ödeme emrinde kendisine bildirilir.

Mükellef kurumun söz konusu ödeme emrine karşı mal bildiriminde bulunma ve itiraz için on beş günlük süresi vardır. Bu süre 14 Mart 2020 Cumartesi gününden itibaren başlayacaktır. Yasa hükmüne göre, süre 14 Mart ve 21 Mart günleri arasında işleyecek, 22 Mart Pazar gününe geldiğimizde süre durmuş olacaktır. Yani mal bildiriminde bulunma ve itiraz için sürenin sekiz günü geçmiş olacaktır.

Bu şekilde duran süre 16 Haziran 2020 tarihinden itibaren kaldığı yerden işlemeye devam edecektir. Ancak, yasa hükmüne göre, durma süresinin başladığı tarih itibarıyla, bitimine on beş gün ve daha az kalmış olan süreler, durma süresinin sona erdiği günü takip eden günden başlamak üzere on beş gün uzamış sayılacaktır.

Bu durumda, sürenin tekrar işlemeye başladığı tarihte geriye kalan 2 günlük süre, kendiliğinden on beş güne çıkmış olacaktır. Mükellef kurumun 30 Haziran 2020 Salı günü mesai bitimine kadar mal bildiriminde bulunması gerekecek olup, aynı süre içerisinde ödeme emrine karşı dava açabilecektir.

11. YMM Raporlarının Tesliminde Erteleme

Vergi dairelerine teslim edilmesi gereken YMM Tasdik Raporlarının verilme süreleri, son günü 30.06.2020 tarihine kadar olanlar için geçerli olmak üzere, Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından iki ay uzatılmıştır. Diğer taraftan, mevzuatı uyarınca son verilme tarihi 30.06.2020 tarihinden sonra olan raporlar için herhangi bir süre uzatımı yapılmamıştır.

Araştırma Destek Programları Başkanlığı (ARDEB), Yenilik Destek Programları Başkanlığı (TEYDEB) ve Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı (BİDEB) tarafından desteklenerek yürürlüğe giren projeler kapsamında, 30.06.2020 tarihine kadar gönderilmesi gereken Gelişme/Sonuç/Dönem Raporlarının son gönderim tarihleri üç ay ertelenmiştir.